

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 8-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Odločilni trenutki prihajajo.

Volilci iz vrst delavnega ljudstva! Stopili boste pred volilne skrinjice in odločiti se bo treba, kateri stranki boste oddali svoj glas.

Ne pozabite takrat, da je vaš želodec prazen, da je vaša obleka raztrgana ali najmanj že obrnjena, da so vaši otroci bolehnji, ker nimajo primerne ne hrane, ne obleke ne stanovanja.

Premislite, kdo je vsega tega kriv! Spomnite se, kako ste kleli bankarje in banke, ki delajo draginjo, kako so že desetokrat splavali po vodi vaši upi na boljše življenje, ker tisti, ki vam režejo kruh, imajo pač za vas polna usta lepih besed in obljub vse koristi pa, ki jih imajo od vas, pa pobašejo v svoje žepe.

To so pač pravi kapitalisti. Vi pa, ki ste pravi proletarijat, se tega zavedajte pri volitvah! Vaša dolžnost je, da se bojujete za pravice tistih, ki delajo, da ne žanjejo, proti tistim, ki ne delajo, ampak samo žanjejo.

Vsaka kroglica, ki bo zdrknila v tiste skrinjice, ki so jih postavili kapitalisti, pomeni nov kamen vašemu trpljenju, nov zob kolesu, ki vas tišči ob tla, nov vir moči za tiste, ki imajo že sedaj vso moč v svojih rokah, in katerih moč čutite vsak dan na svojem izmozganem životu.

Zato na si dobro oglejte može, ki jih boste volili. Ne glejte imen, glejte samo, kaj so?

In če boste zagledali med njimi ljudi, ki žive razkošno danes, ko večina ljudstva strada, ljudi, ki so bankirji, velekapitalisti, obrnite jim hrbet sedaj, ko odločate s svojo kroglico. Vsa kletev, vse pridušanje, vse tarnanje in stokanje nič ne pomaga. Le če boste oddali svoje glasove možem iz svojih vrst, ki so ostali zvesti svojemu programu za pravice malega človeka, ki se niso združili z drugimi strankami, ki nima na svoji listi nobene bankarja, nobene ljudske pi'avke, temveč samo ročne in duševne delavce — potem lahko upate v boljšo bodočnost.

In katera stranka je tista, ki ni šla v družbo ne s kapitalisti, ne z njihovimi hlapci, strankami, ki love glasove na »verske in narodne ideale«? To je edina stranka čistih rok in čistega programa, to je Socialistična Stranka Jugoslavije.

Njena skrinjica je tretja! Ne pozabite tega ob usodnem trenutku; sicer boste še kleli, še stokali, toda potem bo prepozno.

glij v vrstah socialističnih, delavskih strank.

Torej: iz načelnih razlogov, iz razlogov boljših delavnih pogojev je vaše mesto v socialistični stranki! Vemo, da velik del nameščencev našega programa, našega dela še ne pozna: to je posledica vaše napačne mentalitete, da je duševni delavec nekaj več ali da je bolj potreben družbi nego ročni delavec! Napačno mišljenje, ki vam samim najbolj škoduje!

Zakaj se vam danes tako slabo godi? Zakaj stradate, državni in zasebni nameščenci, zakaj se igrajo meščanske stranke z vašimi interesi, zakaj živite pod moralnim terorjem svojega službodajalca, države in zasebnega kapitala?

Zato, ker niste organizirani, ker se ne brigate za najvažnejša vprašanja svojega stanu, za pošteno plačilo in svojo neodvisnost, zato, ker kimate k vsemu, kar vam vaši »voditelji« pripovedujejo, kvečjemu, da med štirimi očmi malo pozabavljate!

Državnega in zasebnega nameščenca si predstavljam drugačnega: vesten in samozavesten naj bo in svojo usodo naj si vzame v svojo roko!

Ali ni žaljivo za vas, državni uradniki, da meščanske stranke, računajoč z vašo nezavednostjo in nesamostojnostjo, skušajo z demagoškimi frazami in triki priboriti vašo naklonjenost do volitev, da vas poizkušajo preslepiti z obljubami, izrabljajoč vaš obupni gmotni položaj, da jim verjamete in zaupate, da poizkušajo z moralnim pritiskom vplivati na vas, da se jim udiinate, da poizkušajo z ostudno osebno borbo vas prepričati, da je na njihovi strani poštenje?

In zasebni nameščenci — ali jih vidite sedaj svoje delodajalce — bankirje in veletrgovce — kako se naenkrat brigajo

DR. M. KORUN, narodni poslanec:

Državnim in zasebnim nameščencem!

Socialistična stranka Jugoslavije pričakuje za občinske volitve v Ljubljani, da ji bodo državni in zasebni nameščenci v Ljubljani izkazali svoje zaupanje s tem, da bodo vrgli svojo kroglico v njeno, tretjo skrinjico.

V vseh politično zrelejših državah je duševni proletarijat — in to sta državni in

zasebni nameščenec — že davno spoznal, da je edino socialistična stranka tista, v kateri se zamore duševni delavec ramo ob rami boriti z ročnim delavcem za spremembo današnjega družabnega reda, ki nič* mani ne izrablja duševnega, kakor ročnega delavca. Zato je pretežni del nameščencev v Avstriji, Nemčiji, Italiji, An-

Skrinjice pri ljubljanskih občinskih volitvah.

(Čitatelj naj primerja skrinjice rastočim gobam.)

1.

2.

3.

4.

Šahistov 333.

Uskokov 1.333.

Poštene kruh služečih 10.000.

Uskokov 1.030.

Število stanovskih volilcev.

(Po „Upokojenca“ št. 5.)

za vas — do volitev; beraška plača bo pa po volitvah ostala ista.

In ta igra se ponavlja od volitev do volitev — in vi ne izpregledate!

V okviru socialistične stranke in njenih političnih ter strokovnih organizacij imate priliko da sami vodite svoj trdi boj za dosego vaših pravic. Socialistična stranka vas pozivlja, da se v njej združite v boj za svoj obstanek, za politično svobodo!

Državni in zasebni nameščenci! Naša stranka se je borila v dnevnem boju, dasiravno ste ji stali po večini kot tuji, z nerazumevanjem in dostikrat s preziranjem in omalovaževanjem ob strani — vedno za vaše pravice: za zboljšanje vaših prejemkov, za moderno in pravično službeno pragmatiko, za boljše plačilne in službene pogoje, za znižanje vaših davčnih bremen. To veste vi vsi dobro — ali vam ni ta naš boj najjasnejše pokazal, da ni demagoška fraza, če pravimo, da se borimo za reveže, teptane in brezpravne?

Ne pričakujemo od vas plačila za naše delo, pričakujemo pa od vas spoznanja, kje iščite odpomoči svojemu obupu!

Tisti, ki ste za režim, imate priliko voliti režimske demokrate in v ponižnosti poljubiti bič, ki vas tepe! Nisem demagog in radevolje priznam, da je marsikateri demokrat voljan vam pomagati — to pa ne odveže sovladajoče demokratske

stranke odgovornosti za vse, kar leži in pada na vašo skrivljena pleča! Današnji režim, gnil in korupten, nima niti volje vam pomagati. On hoče, da ste slabo plačani in da ste brez pravic, on hoče zlomiti vašo moralno silo, da mu boste poslušno orodje! Naj vas ne zavedejo državotvorne strunce, na katere brenkajo demokrati. Vi ste državotvorni, ker delate, kakor je državotvoren delavec, ki dela; če bi oni bili državotvorni, bi morali drugače vladati, kakor vlada!

In druge stranke in grupe, ki se vam ponujajo v bratskem objemu s svojimi največjimi načelnimi nasprotniki, ki jih je v nenaravno zvezo pripeljala želja po vladni na magistratu v Ljubljani — ali vam je mogoče voliti narodnega socialca na isti listi s Knezom, klerikalca na isti listi s komunistom? Ali vam zdrav razum in politična poštenost ne povedo, da so vse te zveze napravljene za to, da slepe volivstvo, da posamezni voditelji lažje v kalnem ribarilo!

Socialistična lista je lista načelne stranke, ki hoče brez kompromisov izbojevati boj v ljubljanski občini, združujoč vse volivstvo v Ljubljani, ki ima voljo vzeti svojo usodo samo v svoje roke, nekloneče se režimu, ne vtapljajoče se v politični nenačelnosti in neznačajnosti!

Kdor je med vami za ta načela, naj vrže kroglico v tretjo skrinjico!

Kandidatna lista Socialistične stranke Jugoslavije in upokoencev.

1. Jože Ogrin — mizarski pomočnik,
2. Jakob Bole — žel. upokojenec,
3. Karl Kisovec — železničar,
4. Ivan Svetlin — sprevodnik v pok.,
5. Ivan Roštan — rač. nadsvetnik,
6. Miha Tarman — sprevodnik v p.,
7. Ladislav Šlosar — mizar tobačne tovarne,
8. Josip Pastorek — knjižgovez,
9. Zvonimir Bernot — urednik »Najpreja«,
10. Ivan Miškot — žel. upokojenec,
11. Alojz Brus — sodar,
12. Fran Žagar — mizarski pomočnik,
13. Štefan Sušič — brivski pom.,
14. Julij Pirkovič — strojevodja v p.,
15. Filip Uratnik — tajnik,
16. Ivan Selan — tov. delavec,
17. Miloš Trobonjača — kovaški pom.,
18. Josip Noč — železničar v p.,
19. Avgust Schley — strgarski pom.,
20. Jakob Kovač — nadsprevodnik,
21. Ivo Meznarič — strokovni tajnik,
22. Josip Blatnik — premikač,
23. Albin Jerin — železničar,

24. Nikola Radočaj — stavec,
25. Franc Kutnjak — čevljarški pom.,
26. Anton Belič — strugar,
27. Ignac Kaiser — zas. nameščenec,
28. Alojz Vergelj — bločni sluga,
29. Valentin Verhunec — zas. namešč.,
30. Viktor Gril — strojevodja,
31. Šime Jurčič — zas. nameščenec,
32. Josip Lepša — kovač,
33. Anton Podbevšek — urednik,
34. Josip Udovč — sign. nadzornik,
35. Josip Umek — kovinar,
36. Franc Mostar — livar,
37. Milivoj Ostojič — strojni stavec,
38. Jakob Luteršek — kurjač,
39. Josip Zupan — mizar tob. tov.,
40. Jakob Žokelj — mizarski pom.,
41. Anton Arnshek — kolarski pom.,
42. Josip Repar — kovinar,
43. Anton Fischinger — pek. pom.,
44. Josip Kolarič — pivovarniški del.,
45. Rudolf Deljak — livar,
46. Rudolf Marinšek — usnjar,
47. Matija Trebše — strojevodja,
48. Pavle Kristan — nadsprevodnik,
49. Karl Stridinger — natakar.

Varuhi naših volilnih skrinjic.

- I. volišče »Mestni dom«:**
Miloš Trobonjača,
Jožef Umek.
- II. volišče Magistrat; glavno volišče:**
Karl Kisovec,
Štefan Sušič.
- III. volišče Sv. Jakoba šola:**
Pastorek,
Selan.
- IV. volišče Cojzova šola na Grabnu:**
Ignacij Kaiser,
Jožef Kramar.
- V. volišče Obrtna šola:**
Ivo Meznarič,
Jože Golmajer.

- VI. volišče Realka:**
Jožef Lepša,
Anton Arnešek.
- VII. volišče I. državna gimnazija:**
Alojzij Brus,
Jurij Jenko.
- VIII. volišče Sodulja:**
Matija Mihevc,
Avgust Schley.
- IX. volišče Ženske učiteljske šole:**
Anton Belič,
Žagar.
- X. volišče Šola na Lodi:**
Jožef Kolarič,
Franc Kutnjak.

XI. volišče Ubožnica:

Jordan,
Karl Mirtič.

XII. volišče Strelšče:

Franc Mostar,
Ivan Jenko.

XIII. volišče Šiška šola:

Ivan Svetlin,
Alojzij Vergelj.

XIV. volišče Šiška šola:

Ladis. Šlosar,
Miha Tarman.

PROLETARCI! ZDRUŽITE SE — PA NE S KAPITALISTI!

Zvonimir Bernot:*

Iz Kvasovega trpljenja vzhaja kvas svobode.

Duhovnik, ki je zato plačan, da uči resnico, sedi v uredništvu pobožnega »Slovenca« kot glavni urednik, torej je moralno odgovoren za vse laži, ki jih ta list piše. Ko ga zagradiš javno, ne čuti niti potrebe oprati se, molči kakor grob, toda njegov list prinaša še nadaljne laži — pobožno ljudstvo v Ljubljani in vse Sloveniji pa še čita tak dnevnik! Duhovna naša propalost ne more biti bolj jasno označena.

Ljudstvo se zgraža, da imajo staro liberalci okoli »Naroda« pogum postaviti svojo skrinjico, dasi je bil njih magnat Ivan Knez obsojen v zapor radi kvarjenja moke iz dobičkaželjnosti, pa mu je višja instanca kazni izpremenila v globo, češ da socialno tako visoko stoječe človek vendar ne more »sedeti«. Še bolj se ljudstvo upravičeno zgraža nad tem, da se je s to »aprovizacijsko« skupino demokratov združila narodno socialistična stranka, ki lovi v svoje mreže »socialno nizko stoječe ljudi« (to se pravi po Knezovo: ljudi, ki nimajo toliko denarja, kakor Knez)!

Ljudstvo se zgraža tudi nad mlado liberalci, ki bi jih imelo biti v Ljubljani samo 333, pa jih bo več, ker znajo s svojim denarjem in nasiljem kupovati glasove. Zgraža se tudi nad komunisti, da so tako hitro pozabili Zaloško cesto in dovolili svojim »voditeljem« iti skupaj z nagradarji in črnimi. — Toda vse to zgražanje ni tako upravičeno, kakor bi bilo upravičeno zgražanje nad duševno propalostjo našega ljudstva, ki še vedno čita »Slovenca« in bo volilo njegovo listo.

Izobraženci, ki vedo, kaj pomeni nazadnjaštvo v idejnem smislu, pa tudi vsi, ki znajo le količkaj misliti in ki torej čutijo, kakšno prokletstvo nam grozi, če se večina ljudstva vda duševni lenobi protikrščanskega formalizma pod krščansko firmo, vsi ti bi imeli napeti vse sile, da se odvrne ljudska misel od klerikalnega mallkovanja. Najsi Bog kakršenkoli, eno je gotovo: Bog in resnica sta dva nerazdružljiva pojma. Z lažjo ni mogoče služiti Bogu.

Klerikalci nam očitajo, da smo postavili na svojo listo kandidate svojevoljno brez njihovega privoljenja in da smo njih imena podpisali sami. Izjavili smo, da to ni res in da naj državno pravdnštvo le

* Če misli g. Smodej, da se skrivam za poslansko imuniteto, naj se spomni na slučaj g. Prepeluha, ki se mu nisem skrtil, temveč mu je zadoščenje odreklo — redno sodišče.

točno izvrši svojo dolžnost in začevo preišče. Pa dozdej še ni ukrenilo ničesar, morebiti so gg. vladajoči demokrati mnenja, da je boljše, če ostane stvar nepojasnjena, in če nas ima ljudstvo za lopove — ne trdimo tega, le na misel nam je prišlo, ker smo imeli v drugih slučajih preiskavo takoj na hrbtu. Klerikalci pa to izkoriščajo in objavljajo zdaj tik pred volitvami ponovno neko izjavo, češ da eden izmed naših kandidatov sploh ni vedel, da ga kandidiramo, da ne soglaša s tem in da liste sploh ni podpisal.

Izjavljamo, da so na naši kandidatni listi samo naši ljudje, da so listo vsi sami podpisali in da je torej dotična izjava zlagana od začetka pa do konca. Mogoče je le eno: Na naši kandidatni listi ni nič »delovnega« ljudstva, temveč samo delavno. Može pa, ki delajo, ne stoji »socialno tako visoko« kakor g. Knez in g. Pollak, zato je njih življenje težko, in tako težko, kakor vedo le oni sami. Žitaki so težko tudi v mladosti, zato si niso mogli preskrbeti zadostne izobrazbe, še v otroški šolski dobi so morali delati za kruhek. Če delajo na zdravem zraku, je še še, če imajo pa krojaški poklic, ki jih priklepa dan na dan in noč za nočjo v zaduhle luknje »socialno nižje stojećih slojev« — potem se ni čuditi, da njih telo omaga pod težo in da tudi njih korajža čim dalje bolj pada. Strah je eden izmed največjih sovražnikov proletariata, kako še v takile povojni dobi!

Kapitalisti to vedo. Zato take ljudi še bolj straše, saj zanje ne velja zakon o svobodnih volitvah. Demokrati, ki vprašujejo svoje podrejene uradnike, kako bodo volili, spadaio vsi v zapor, kajti uradnik se boji šefu povedati, kaj nosi v srcu, pa se zlaže. Ker je obljubil, da bo volil JDS, jo bo morebiti tudi res volil, posebno ker ne ve, da je taka obljuba neveljavna.

Pri izobraženem uradniku je tako, kaj šele pri delavcu-trpinu. Če ga vprašajo klerikalci, kaj bo volil, se ustraši za svoje delo, stanovanje, karkoli si bodi — pa nima niti korajže molčati.

Naš 32. kandidat za namestnika I. Kvas je prišel tudi v tak položaj. »Daj nam svoje poštenje ali pa življenje!« Kdo ga bo sodil, če se je zbal za življenje in se — zlagal klerikalcem? Tudi Galileo Galilei se je tako zlagal, ko so ga hoteli klerikalci živega sežgati na grmadi! Tako si je ohranil življenje, da je mogel potem še glasneje zaklicati svoj strahoviti: »Eppur si muove!« (In vendar se zemlja suče, ne solnce!) Danes ve ves svet, da so bili takratni katoliški duhovniki lopovi. Galileo pa poštenjak! Tudi I. Kvas je tak Galileo, obenem zastopnik vseh milijonov trpinov, ki si morajo svoje poštenje reševati v nenečni borbi med delom in kapitalom! Mučenik!

Prišel je v naše uredništvo prosit, naj potroimo, naj ne odgovarjamo na klerikalne napade itd. Boji se, da mu klerikalci vzamejo kruh in stanovanje. Potrudili smo se molčati, klerikalci pa tirajo stvar do grmade in križa. Ne moremo žrtvovati poštenja stranke zaradi posameznika, pa čeprav ga križate, čeprav ga sežgete na grmadi!

Vemo, da bodo taki mučeniki pomagali rešiti proletariata iz kapitalovih verig. Zda bo sram tiste delavce, ki so držali roke križem, ko je bilo treba delati za organizacijo; zda bo sram tudi tiste uradnike, ki so se dali reševati od takihle malih, a poštenih — Kvasov.

Gospod državni pravdnik! Vršite svojo dolžnost. Jasnejšega dokaza volilnega nasilstva ne morete dobiti.

Politične vesti.

+ V Zagrebu se trudijo blokaški krogi, da bi omilili obsodbo trgovca Arnolda Hermana, ki je bil obsojen zaradi navijanja cen na mesec dni zavora, na 10.000 dinarjev globe poleg tega pa še na izgubo zaloge drv v Jastrebarskem, ki jo cenijo na 250 vagonov! Bralcem ne bo težko uganiti, da so bile trgovčeve manipulacije na škodo ljudstva ogromne!

+ V Osijeku so pričeli stavkati učiteljski, ker je ravnateljstvo izključilo okoli 30 dijakov zaradi tega, ker so se 29. oktobra odstranili iz cerkve, ko so začeli peti na koru državno himno »Bože pravde«. Ravnateljstvo je 29. t. m. nabilo na oglasni deski razglas, v katerem poziva dijašvo, naj pride k pouku, vendar se ni niti en dijak odzval pozivu.

+ V Novem Sadu so aretirali več ljudi zaradi špionaže v korist Madžarske. Policija je ugotovila, da so imeli Madžari špijonske organizacije od 10—30 ljudi v vseh vojvodinskih mestih.

+ Invalidi pri kralju. Dne 23. t. m. je kralj sprejel v avdienci deputacijo odbora stotine invalidov. — Vsako pokrajino je zastopal po en delegat. Kralj se je pogovarjal z vsakim posebej ter obljubil, da bo storil vse, kar je mogoče, da bo sprejela narodna skupščina invalidski zakon. Kralj je izjavil, da so krive politične stranke in ne on, da invalidski zakon še ni sprejet. — Opozorjamo invalide, da so krivi demokrati in njih tovariši radikali, da trpi ljudstvo in ž njim seveda tudi invalidi. Invalidskega zakona še ni in ga še tudi dolgo ne bo, če bodo še tudi dalje vladale buržoazne stranke.

+ Na seji zakonodajnega odbora 28. t. m. se je ponovno pokazalo, da je nastopila vlada z uradniškim zakonom samo zaradi volitev. Navzoči so bili sicer vsi opozicijski poslanci, navzoči pa niso bili vladni poslanci in tako je bila seja odgojena. Ima vremena!

+ V Belgradu so aretirali zaradi špionaže v korist Madžarov uslužbenca sina ministrskega predsednika Rade Pašića.

+ Iz Aten bosta odpotovala zaradi usmrtilve bivših grških ministrov, angleški in ameriški poslanik. Vrhu vsega bodo zavezniški odrekli Grški vsako moralno in materialno pomoč.

+ Papež Pii XI. je na slovesen način izključil iz katoliške cerkve hrvaške duhovnike dr. Stjepana Vidušića, Anta Donkovića in J. K. Cerovskega. Nekateri hrvaški duhovniki pričakujejo sedaj, da bo papež izključil iz katoliške cerkve tudi župnika Lesnija, ki je oskrnil več nedolžnih deklic in župnika Glasnovića, ki pa je bolj ljubil mlade fante kakor pa deklice. Toda zastoni pričakujejo, papež se je spravil namreč samo na pristaše hrvaške narodne cerkve.

+ Dunajska mestna občina bo izročila poslaništvom Češkoslovaške, Poljske, Ogrske in Rumunije 143 norcev, za katere je doslej izdala nad 2200 milijonov kron. Norci pripadajo po narodnosti omenjenim državam toda te države so odklonile vsako povračilo stroškov. Dunajska mestna občina se bo na ta način otresla občutnega bremena.

Komunistični voditelji hočejo oprati svojo kupčijo, ki so jo sklenili na račun komunističnega delavstva s klerikalci, s tem da kričijo o naši zvezi s kapitalisti! Revčki! Za kakšne otročaje imajo ljubljanske volilce!

= Vrednost denarja. 1 do'ar velja 68.50 Din. 1 francoski frank 4.73 Din. 1 češka krona 2.18 Din. 1 lira 3.29 Din. 100 avstrijskih kron 12 par 100 nemških mark. 100 nemških mark 1 Din. 100 madžarskih kron 3.25 Din. V Curihu velja 100 naših kron 1.80 švicarskih frankov.

Dnevne vesti.

Vsa pojasnila dobe volilci na volilni dan 3. decembra v upravi »Napreka« (Franciškaška ulica 6), v prostorih tajništva »Strokovne komisije za Slovenijo« (Šelenburgova ulica 6. II. nadstropje) in v Zadržnem domu v Spodnji Šiški (prejšnja nemška šola).

Železničarji, ne pozabite, da vas je razgnal na vse vetrove minister dr. Korošec, voditelj klerikalne stranke po zadušeni stavki leta 1920. Spomnite se takratne vaše mizerije!

Meščanske stranke naravnost preplavljajo ljubljanske volilce z dopisnicami, na katerih jih pozivajo, naj se zanesljivo udeležijo volitev na dan 3. decembra. Na teh dopisnicah je tudi zapisano, kam naj gredo voliti in v katero skrinjico naj vržejo kroglice. Jasno je, da vzdržujejo posebne volilne agitatorje, katere dobro plačajo, ne glede na visoke izdatke, ki gredo za ogromno dnevno korespondenco. In zakaj to delajo? Zato, ker se jim hoče mestne občine, ki bo pošteno morala plačati volilne stroške na škodo ljubljanskih volilcev. Socialistična stranka Jugoslavije je edina stranka, ki ne operira pri volitvah z denariem, temveč apelira na razsodnost in poštenost ljubljanskih volilcev. Zato volilci, vi vsi, ki hočete sebi dobro, idite na volišča ter volite zastopnike naše stranke, katere skrinjica je tretja.

Če boste glasovali za »Zvezo delovnega ljudstva«, boste glasovali za nove Zaloške ceste!

Ljubljana.

Prva letošnja delavska predstava v dramskem gledališču »Jack Straw« bo v soboto 2. decembra ob 8. zvečer. Vstopnice se dobe v predprodaji v tajništvu »Svobode«, Židovska ulica 1. I. nadstropje (nad drogerijo A. Kanc), v tajništvu Strokovne komisije v Šelenburgovi ul. 6, II. nadstropje. Vstopnice so po znižani ceni. Vse sodruge opozarjamo, da si pravočasno preskrbe vstopnice. V tajništvu »Svobode« se bodo prodajale vstopnice vse dni in v soboto 2. decembra do 6. zvečer. Če bo kaj vstopnic nerazprodanih, se bodo dobile lahko še pred predstavo pri gledališki blagajni.

Celje.

Tukajšno okrajno sodišče je obsodilo pekovskega mojstra Franja Lesjaka zaradi navijanja cen na 8 dni zavora in 1000 Din denarne globe, ker je prodajal zemlje kg po 50 K. Gospod Lesjak se je zagovarjal, da je bilo testo pripravljeno z mlekom. Zemlje so bile predložene sodišču. Sodnik dr. Lenard je zahteval, da naj pekovski mojster sodr. Koren kot izvedenec ugotovi, če so predložene zemlje pripravljene z mlekom. Sodr. Koren pa ni mogel natančno ugotoviti, ker so bile zemlje že suhe in je izjavil, da bi nemogel priseči, da vsebujejo testo zemelj tudi mleko. Pri dveh zemljah pa je ugotovil, da sta brez mleka, kar so potrdili tudi ostali pekovski mojstri. Bili so tudi drugi pekovski mojstri obtoženi, ki so pa

bili vsi oproščeni. (V Celju je v obče znano, da je pecivo pri obsojenem še zmirom najdražje. Zakaj pa se konzumenti ne ozirajo na to in kupujejo blago tam, kjer je najcenejše? S tem podpirajo konzumenti sami brezvestno špekulacijo!)

Na širšem zaupniškem sestanku dne 23. novembra t. l. je bilo sklenjeno, da se bodo vršila vsak četrtek pri Svetlu v Gaberjih predavanja oziroma diskusijski večeri. V ta namen je izvoljen poseben akcijski odbor, ki naj predavanja organizira in poskrbi za obilen obisk. — Dolžnost vseh sodrugov je, da se predavanj ozir. diskusijskih večerov točno udeležujejo, posebno opozarjamo nanje ss. občinske odbornike iz mesta in okolice.

Seja upravnega sveta mestne hranilnice, dne 22. novembra 1922. Sklenjeno je: dati veliko sejno dvorano na razpolago upravnemu sodišču za sodnijsko razpravno dvorano; prodati hišo v Cankarjevi ulici, z izkupičkom pa sanirati finance mestne hranilnice, in sicer bodo izplačali vojna posojila in spravili mestno hranilnico v zdrave razmere, kar odgovarja tudi popolnoma pravilniku (§ 34. odstavek 3.); upravitelju g. Suherju se dovoli remuneracija za njegovo petintridesetletno službovanje v znesku 6000 K in čin poduradnika.

Maribor.

»Tabor« kategorično demantira vest, da bi delala mariborska liberalna organizacija za razpust sedanega občinskega sveta. Ves nedemokratski Maribor se temu demantiju smeje, ker ve, kako stvari stojijo. Naši mladini bi namreč prav radi delali na razpust, a se boje svojo namero začeti tako kakor v Ljubljani, kjer so se s svojim, zase zvarjenim

volilnim redom smrtno nasmolili. Tako jim ne kaže drugače, ko da čakajo, dokler se jim ne posreči izdelati nov volilni načrt, ki bi dal vse mandate tisti stranki, katere bi dobila najmanj glasov. V tem slučaju bi demokrati v Mariboru seveda brezpopajno zmagali.

Tatvine koles, ki so se v zadnjem času ponovno dogodile, so napotile policijski komisariat opozoriti vse lastnike koles, da jih morajo na deželi prijaviti občini, v mestu pa policijskemu komisariatu. Istotako mora biti takoj prijavljena vsaka izprememba lastnika, torej nakup in prodaja. Za prijavljeno kolo dobi lastnik potrdilo. Kdor bi se ne mogel z njim izkazati, mu bodo kolo zaplenili.

Iz stranke.

Sodruge ki so se priglasili za govorniško (politično) šolo, prosimo, da pridejo dne 5. decembra ob 18. v upravo »Napreja« na razgovor o času in kraju. Kdor ne utegne priti osebno, naj naznani še pred tem dnem, katere dneve v tednu ima čas. To je potrebno za razdelitev ur. Po 5. decembru se novi priglasijo ne bodo več upoštevali.

Trbovlje. Volilni imeniki za občinske volitve so razgrnjeni od dne 26. novembra t. l. do 10. decembra v Delavskem domu. Dolžnost vsakega zavednega delavca je, da pride in se prepriča, če je v volilnem imeniku vpisan. Eventualne reklamacije sprejema tajništvo Soc. Str. Jugoslavije v Trbovljah, ter uredi potrebno, da se vsak volilec vpiše v volilni imenik. Podrobnosti so razvidne iz oglasa v izložbenem oknu Delavskega doma. — Tajništvo Soc. Str. Jugoslavije v Trbovljah.

Dopisi.

Iz Savinjske doline. Cenjeni sodrug urednik! Odkar sem se vrnil iz tujine v domovino. čitam z največjo pozornostjo socialistični list »Napreja«. Bil sem pa že pred vojno socialist ter naročen na »Zario«, ki mi pa ni ugajala, še manj pa mi je ugajala taktika predvojnih socialnih demokratov v Sloveniji to pa največ radi tega, ker sem leta 1911. v Celju na nekem volilnem shodu videl kandidata T... za državnozborske volitve v popolnoma pijanem stanju. Bil je tako pijan, da ni nastopil kot govornik. Veseli me, da taki ljudje niso več v naši stranki. — Savinčan.

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA
.. ZA SHODE IN VESELICE ..

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA
TISKANJE CASOPISOV, KNJIG,
.. BROŠUR ITD. ..

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Zimska sezija!

Velike množine zimskega blaga ravnokar došle.

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

Prodaja po znatno nižanih cenah:

zimsko perilo, pletene jošice, rokavice, nogavice itd.

A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS,
Ljubljana, Mestni trg 19.

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril

LEKARNO

v Šiški št. 26.

Priporočam se za mnogobrojen obisk ter zagotavljam vedno točno in solidno postrežbo

M. Ph. Ivan Jost.

Po nižani ceni priporoča svojo veliko izbiro modernih klobukov
Modni salon Stuchly-Maške

Židovska ulica 3.

TRANSFORMATOR!

Elektrotehn. tovarna, d. z o. z., Ljubljana,

Dunaška cesta št. 75.

Izdeluje in popravlja transformatorje za vsakovrstne napetosti in toke. — Zaloga motorjev, Bergmanovih cevi in vseh elektrotehničnih potrebščin. — Oprema električnih central. — Inštalacije. —

v Paradižu

sta bila brez obleke

ADAM in EVA

sedaj tega ni treba, ker se dobe vsakovrstne

obleke za gospode, dame in otroke v trgovini

O. Bernatovič,

Ljubljana, Mestni trg 5-6.

„Pošljite naročnino!“

Odločilni trenutki prihajajo.

Volilci iz vrst delavnega ljudstva! Stopili boste pred volilne skrinjice in odločiti se bo treba, kateri stranki boste oddali svoj glas.

Ne pozabite takrat, da je vaš želodec prazen, da je vaša obleka raztrgana ali najmanj že obrnjena, da so vaši otroci bolehnji, ker nimajo primerne ne hrane, ne obleke, ne stanovanja.

Premislite, kdo je vsega tega kriv! Spomnite se, kako ste kleli bankarje in banke, ki delajo draginjo, kako so že neshetokrat splavali po vodi vaši upi na boljše življenje, ker tisti, ki vam režejo kruh, imajo pač za vas polna usta lepih besed in obljub, vse koristi pa, ki jih imajo od vas, pa pobašajo v svoje žepe.

To so pač pravi kapitalisti. Vi pa, ki ste pravi proletarijat, se tega zavedajte pri volitvah! Vaša dolžnost je,

da se bojujete za pravice tistih, ki delajo, pa ne žanjejo, proti tistim, ki ne delajo, ampak samo žanjejo.

Vsaka kroglica, ki bo zdrknila v tiste skrinjice, ki so jih postavili kapitalisti, pomeni nov kamen vašemu trpljenju, nov zob kolesju, ki vas tišči ob tla, nov vir moči za tiste, ki imajo že sedaj vso moč v svojih rokah, in katerih moč čutite vsak dan na svojem izmozganem životu.

Zato pa si dobro oglejte moze, ki jih boste volili. Ne glejte imen, glejte samo, kaj so?

In če boste zagledali med njimi ljudi, ki žive razkošno danes, ko večina ljudstva strada, ljudi, ki so bankirji, velekapitalisti, obrnite jim hrbet sedaj, ko odločate s svojo kroglico. Vsa kletev, vse pridušanje, vse tarnanje in stokanje nič ne pomaga. Le če boste oddali svoje glasove

možem iz svojih vrst, ki so ostali zvesti svojemu programu za pravice malega človeka, ki se niso združili z drugimi strankami, ki nimajo na svoji listi nobene bankarja, nobene ljudske pijavke, temveč samo ročne in duševne delavce — potem lahko upate v boljšo bodočnost.

In katera stranka je tista, ki ni šla v družbo ne s kapitalisti, ne z njihovimi hlapci, strankami, ki love glasove na »verske in narodne ideale«? To je edina stranka čistih rok in čistega programa, to je Socialistična Stranka Jugoslavije.

Njena skrinjica je tretja! Ne pozabite tega ob usodnem trenutku; sicer boste še kleli, še stokali, toda potem bo prepozno.

Skrinjice pri ljubljanskih občinskih volitvah.

1.

Dr. Vidmar,

šahist.

Slavenska banka.

(Praprotnik-Zerjav).

Kmetiški fond.

Uradniška pragmatika itd.
itd. itd.

Volkovi . 95 %
pastirji . 4 %
ovce . . 1 %

2.

Dr. Perič,

advokat.

Zadružna gospodarska banka.

Pollakovo človekoljubje!
Razne nagrade in žegnani zvonovi.

Vitezi rdečega križa
na Zaloški cesti.
Zveza gnilih kompromisov.

Volkovi . . . . 10 %
pastirji . . . . 25 %
ovce (pobožne) . 65 %

3.

Jože Ogrin,

mizarski pomočnik.

Stranka ročnega in duševnega delavstva ter upokojencev.

Išči resnico — spoštuj svoj razum!

Svobodni ljudje socialisti 100%

4.

Dr. Ravnihar,

advokat.

Jadranska banka.

40 letno magistratovanje
z bankrotom!

Velekapitalist Knez
in narodno »socialistični«
program.

Bratstvo lačnih in sitih!

Volkovi . . . . 70 %
pastirji . . . . 10 %
ovce (narodne) . 20 %

Utrinki k skrinjicam.

V kapitalistični družbi vlada nad ovčicami bodisi nasilje, bodisi demagogija.

Če se ovce pritožujejo, da jih dere volk, pravijo kapitalistični volkovi, da je to veleizdaja.

Če se ovce pritožujejo, da jih dere pastir, pravijo kapitalistični pastirji, da je to nehvaležnost.

Razumem tiste, ki hočejo biti volkovi. Tudi tiste, ki hočejo biti pastirji. Volkova in pastirjeva služba je lepa, dokler je dovolj ovčic.

Razumem tudi tiste naivne ovčice, ki z veseljem trpe, da si tako zaslužijo najvišje plačilo po smrti.

Ne razumem pa tistih socialistov, ki hočejo biti ovce čeprav bi bili lahko svobodni ljudje.

Svobode ni brez resnice, resnice ni brez odkritosrčnosti, odkritosrčnosti ni brez javnosti. Ljubite torej javnost vsi, ki hočete biti svobodni!

Proletarci združite se — pa ne s kapitalisti!

Volilni odbor Socialistične stranke Jugoslavije. Konzorcij upokojencev.

Kandidatna lista Socialistične stranke Jugoslavije in upokojencev.

1. Jože Ogrin — mizarski pomočnik,
2. Jakob Bole — žel. upokojenec,
3. Karl Kisovec — železničar,
4. Ivan Svetlin — sprevednik v pok.,
5. Ivan Roštan — rač. nadsvetnik,
6. Miha Tarman — sprevednik v p.,
7. Ladslav Šlosar — mizar tobačne tovarne,
8. Josip Pastorek — knjigovez,
9. Zvonimir Bernot — urednik »Na-preja«.
10. Ivan Miškot — žel. upokojenec,
11. Aloiz Brus — sodar,
12. Fran Žagar — mizarski pomočnik,
13. Štefan Sušič — brivski pom.,
14. Julij Pirkovič — strojevodja v p.,
15. Filip Uratnik — tajnik,

16. Ivan Selan — tov. delavec,
17. Miloš Trobonjača — kovaški pom.,
18. Josip Noč — železničar v p.,
19. Avgust Schley — strgarski pom.,
20. Jakob Kovač — nadsprevednik,
21. Ivo Meznarič — strokovni tajnik,
22. Josip Blatnik — premikač,
23. Albin Jerin — železničar,
24. Nikola Radočaj — stavec,
25. Franc Kutnjak — čevljarski pom.,
26. Anton Belič — strugar,
27. Ignac Kaiser — zas. nameščenec,
28. Aloiz Vergelj — bločni sluga,
29. Valentin Verhunc — zas. namešč.,
30. Viktor Gril — strojevodja,
31. Šime Jurčič — zas. nameščenec,
32. Josip Lepša — kovač,

33. Anton Podbevšek — urednik,
34. Josip Udovč — sign. nadzornik,
35. Josip Umek — kovinar,
36. Franc Mostar — livar,
37. Milivoj Ostojič — strojni stavec,
38. Jakob Luteršek — kurjač,
39. Josip Zupan — mizar tob. tov.,
40. Jakob Žokelj — mizarski pom.,
41. Anton Arnšek — kolarski pom.,
42. Josip Repar — kovinar,
43. Anton Fischinger — pek. pom.,
44. Josip Kolarič — pivovarniški del.,
45. Rudolf Dejak — livar,
46. Rudolf Marinšek — usnjar,
47. Matija Trebše — strojevodja,
48. Pavle Kristan — nadsprevednik,
49. Karl Stridinger — natakarkar.

Zvonimir Bernot:*

Iz Kvasovega trpljenja vzhaja kvas svobode.

Duhovnik, ki je zato plačan, da uči resnico, sedi v uredništvu pobožnega »Slovenca« kot glavni urednik, torej je moralno odgovoren za vse laži, ki jih ta list piše. Ko ga zagrabiš javno, ne čuti niti potrebe oprati se, molči kakor grob, toda njegov list prinaša še nadaljne laži — pobožno ljudstvo v Ljubljani in vsej Sloveniji pa še čita tak dnevnik! Duševna naša propalost ne more biti bolj jasno označena.

Ljudstvo se zgraža, da imajo staroliberalci okoli »Naroda« pogum postaviti svojo skrinjico, dasi je bil njih magnat Ivan Knez obsojen v zapor radi kvarjenja moke iz dobičkaželjnosti, pa mu je višja instanca kazni izpremenila v globo, češ da socialno tako visoko stoječ človek vendar ne more »sedeti«. Še bolj se ljudstvo upravičeno zgraža nad tem, da se je s to »aprovizacijsko« skupino demokratov združila narodno socialistična stranka, ki lovi v svoje mreže »socialno nizko stoječe ljudi« (to se pravi po Knezovo: ljudi, ki nimajo toliko denarja, kakor Knez)!

Ljudstvo se zgraža tudi nad mladoliberalci, ki bi jih imelo biti v Ljubljani samo 333, pa jih bo več, ker znajo s svojim denarjem in nasiljem kupovati glasove. Zgraža se tudi nad komunisti, da so tako hitro pozabili Zaloško cesto in dovolili svojim »voditeljem« iti skupaj z nagradarji in črnuhi. — Toda vse to zgražanje ni tako upravičeno, kakor bi bilo upravičeno zgražanje nad duševno propalostjo našega ljudstva, ki še vedno čita »Slovenca« in bo volilo njegovo listo.

Izobraženci, ki vedo, kaj pomeni nazadnjaštvo v idejnem smislu, pa tudi vsi, ki znajo le količkaj misliti in ki torej čutijo, kakšno prokletstvo nam grozi, če se večina ljudstva vda duševni lenobni

* Če misli g. Smodej, da se skrivam za poslansko imuniteto, naj se spomni na slučaj g. Prepeluha, ki se mu nisem skrtil, temveč mu je zadoščenje odreklo — redno sodišče.

protikrščanskega formalizma pod krščansko firmo, vsi ti bi imeli napeti vse sile, da se odvrne ljudska misel od klerikalnega malikovanja. Najsi Bog kakršenkoli, eno je gotovo: Bog in resnica sta dva nerazdružljiva pojma. Z lažjo ni mogoče služiti Bogu.

Klerikalci nam očitajo, da smo postavili na svojo listo kandidate svojevoljno brez njihovega privolenja in da smo njih imena podpisali sami. Izjavili smo, da to ni res in da naj državno pravdnštvo le točno izvrši svojo dolžnost in zadevo preišče. Pa dozdej še ni ukrenilo ničesar, morebiti so gg. vladajoči demokrati mnenja, da je boljše, če ostane stvar nepojasnjena, in če nas ima ljudstvo za lopove — ne trdimo tega, le na misel nam je prišlo, ker smo imeli v drugih slučajih preiskavo takoj na hrbtu. Klerikalci pa to izkoriščajo in objavljajo zdaj tik pred volitvami ponovno neko izjavo, češ da eden izmed naših kandidatov sploh ni vedel, da ga kandidiramo, da ne soglaša s tem in da liste sploh ni podpisal.

Izjavljamo, da so na naši kandidetni listi samo naši ljudje, da so listo vsi sami podpisali in da je torej dotična izjava zlagana od začetka pa do konca. Mogoče je le eno: Na naši kandidetni listi ni nič »delovnega« ljudstva, temveč samo delavno. Možje pa, ki delajo, ne stoji »socialno tako visoko« kakor g. Knez in g. Pollak, zato je njih življenje težko, tako težko, kakor vedo le oni sami. Živeli so težko tudi v mladosti, zato si niso mogli preskrbeti zadostne izobrazbe, še v otroški šolski dobi so morali delati za kruhek. Če delajo na zdravem zraku, je še še, če imajo pa krojaški poklic, ki jih priklepa dan na dan in noč za nočjo v zaduhle luknje »socialno nižje stoječih slojev« — potem se ni čuditi, da njih telo omaga pod težo in da tudi njih korajža čim dalje bolj pada. Strah je eden izmed največjih sovražnikov proletariata, kako še v takile povojni dobi!

Kapitalisti to vedo. Zato take ljudi še bolj straše, saj zanje ne velja zakon o svo-

bodnih volitvah. Demokrati, ki vprašujejo svoje podrejene uradnike, kako bodo volili, spadaio vsi v zapor, kajti uradnik se boji šefu povedati, kaj nosi v srcu, pa se zlaže. Ker je obljubil, da bo volil JDS, jo bo morebiti tudi res volil, posebno ker ne ve, da je taka obljuba neveljavna.

Pri izobraženem uradniku je tako, kaj šele pri delavcu-trpinu. Če ga vprašajo klerikalci, kaj bo volil, se ustraši za svoje delo, stanovanje, karkoli si bodi — pa nima niti korajže molčati.

Naš 32. kandidat za namestnika I. Kvas je prišel tudi v tak položaj. »Da! nam svoje poštenje ali pa življenje!« Kdo ga bo sodil, če se je zbal za življenje in se — zlagal klerikalcem? Tudi Galileo Galilei se je tako zlagal, ko so ga hoteli klerikalci živga sežgati na grmadi! Tako si je ohranil življenje, da je mogel potem še glasneje zaklicati svoj strahoviti: »Eppur si muove!« (In vendar se zemlja suče, ne solnce!) Danes ve ves svet, da so bili takratni katoliški duhovniki lopovi. Galileo pa poštenjak! Tudi I. Kvas je tak Galileo, obenem zastopnik vseh milijonov trpinov, ki si morajo svoje poštenje reševati v neenaki borbi med delom in kapitalom! Mučenik!

Prišel je v naše uredništvo prosit, naj potrpi, naj ne odgovarjamo na klerikalne napade itd. Boji se, da mu klerikalci vzamejo kruh in stanovanje. Potrudili smo se molčati, klerikalci pa tirajo stvar do grmade in križa. Ne moremo žrtvovati poštenja stranke zaradi posameznika, pa čeprav ga križate. Čeprav ga sežgete na grmadi!

Vemo, da bodo taki mučeniki pomagali rešiti proletariata iz kapitalovih verig. Zdej bo sram tiste delavce, ki so držali roke križem, ko je bilo treba delati za organizacijo; zdej bo sram tudi tiste uradnike, ki so se dali reševati od takihle malih a poštenih — Kvasov.

Gospod državni pravdnik! Vršite svojo dolžnost. Jasnejšega dokaza volilnega nasilstva ne morete dobiti.